

ความสามารถในการผสมข้ามสกุลย่อยของกล้วยไม้รองเท้านารี
บางชนิด

นายวิชรุจน์ ทองคำ

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (พืชสวน)

รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฏฐา โพธารมณี อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
อาจารย์ ดร.ฉันทลักษณ์ ดิยาชน อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐา โพธารมณ์ อาจารย์
อาจารย์ ดร.ฉันทลักษณ์ ดิษยานุวัณ อาจารย์

บทคัดย่อ

ยาผสมตัวเอง ผสมข้ามต้นในชนิดเดียวกัน และความเข้ากันได้ในการผสมข้ามของกล้วยไม้รองเท้านารีบางชนิดในแต่ละสกุลย่อย ได้แก่ *Paphiopedilum*, *Parvisepalum*, *Polyantha* และ *Sigmatopetalum* พบว่าความเข้ากันได้ในการผสมข้ามชนิดในสกุลย่อยเดียวกัน ในสกุลย่อย *Parvisepalum* ไม่พบการติดฝัก ความเข้ากันได้ในการผสมข้ามสกุลย่อยของกล้วยไม้สกุลรองเท้านารี พบด้วยกล้วยไม้สกุลรองเท้านารี 18 ชนิดที่ใช้เป็นตัวแทนในแต่ละกลุ่มทั้งหมดและสลัฟพ่อแม่ พบว่ากล้วยไม้รองเท้านารีในสกุลย่อย *Paphiopedilum*, *Parvisepalum*, *Polyantha* และ *Sigmatopetalum* สละมีเปอร์เซ็นต์การติดฝักแตกต่างกันออกไป มีเฉพาะสกุลย่อย *Pap-*

ร่วมกับสกุลย่อย *Parvisepalum* และ *Polyantha* ได้ และสกุลย่อย *Pa*
ร่วมกับสกุลย่อย *Cochlopetalum* ได้

จากความสมบูรณ์ของเมล็ดกล้วยไม้รองเท้านารีที่ติดฝัก พบว่าจาก
เบส่วนใหญ่เป็นเมล็ดสมบูรณ์มากกว่าเมล็ดลีบ ยกเว้นกลุ่มผสมระหว่าง
bellatulum $\times$ *P. primutinum*, *P. callosum* $\times$ *P. jackii*, *P. callosum* $\times$
ii $\times$ *P. bellatulum*, *P. jackii* $\times$ *P. villosum*, *P. micranthum* $\times$ *P.*

micranthum × *P. callosum*, *P. philippinense* × *P. jackii*, *P. primulinum* × *P. villosum* และ *P. villosum* × *P. primulinum* ที่พบลักษณะเมล็ดสีมากกว่าเมล็ดสมบูรณ์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title	Intersubgeneric Crossability of Some Species in <i>Paphiopedilum</i>	
Author	Mr. Wicharuj Tongkham	
Degree	Master of Science (Horticulture)	
Advisory Committee	Assoc. Prof. Dr. Nuttha Potapohn	Advisor
	Lect. Dr. Chantalak Tiyaon	Co-advisor

ABSTRACT

Selfed pollination, intraspecific and interspecific crossabilities of some species in six subgenera, *Brachypetalum*, *Cochlopetalum*, *Paphiopedilum*, *Parvisepalum*, *Polyantha* and *Sigmatopetalum* were studied as well as reciprocal crosses. It was found that selfed pollination, intraspecific and interspecific crossabilities were 100% except subgenus *Parvisepalum* could not give any capsule.

Intersubgeneric crossability of 18 species as representative from 6 subgenera showed that most of the species could yield capsule at various percentage, only *Paphiopedilum* could not cross with *Parvisepalum* and *Polyantha*, and *Parvisepalum* with *Cochlopetalum*.

The studies of viable seed percentage were conducted. It was found that most of crosses could give high viable seeds except crosses of *P. bellatulum* × *P. jackii*, *P. bellatulum* × *P. primulinum*, *P. callosum* × *P. jackii*, *P. callosum* × *P. primulinum*, *P. charlesworthii* × *P. bellatulum*, *P. jackii* × *P. villosum*, *P. micranthum* × *P. bellatulum*, *P. micranthum* × *P. callosum*, *P. philippinense* × *P. jackii*, *P. primulinum* × *P. villosum* and *P. villosum* × *P. primulinum* gave undeveloped seeds more than viable seeds.